

**Рішення спеціалізованої вченої ради ДФ 05.854.013
Вінницького національного аграрного університету
про присудження ступеня доктора філософії**

Спеціалізована вчена рада Вінницького національного аграрного університету Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» на підставі прилюдного захисту дисертації «Організаційно-економічний механізм розвитку сільських територіальних громад в Україні» за спеціальністю 051 «Економіка» 22 листопада 2022 року.

Тітов Денис Васильович

1994 року народження

громадянин України

Освіта вища: закінчив у 2018 році Вінницький національний аграрний університет за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування».

Працює асистентом кафедри економіки та підприємницької діяльності Вінницького національного аграрного університету, м. Вінниця, з 2022 р. до цього часу.

Дисертацію виконано у Вінницькому національному аграрному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця.

Науковий керівник: Вдовенко Лариса Олександрівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Вінницького національного аграрного університету.

Здобувач має 16 наукових публікацій за темою дисертації, з них 1 стаття у наукометричних базах Scopus, 4 статті у наукових фахових видання України, включених до міжнародних наукометричних баз, 1 стаття у монографіях іноземною мовою у зарубіжних виданнях, 4 статті у наукових працях, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації, 6 тез наукових доповідей.

1. Vdovenko L., Martseniuk O., Ruda O., Titov D., Kholiavitska K. Determinants of the growth of the financial-economic potential of rural territorial communities of Ukraine. *International Journal of Agricultural Extension*. Special Issue (02) 2021. P. 119-139. DOI: 10.33687/ijae.009.00.3969 URL: <https://esciencepress.net/journals/index.php/IJAE/article/view/3969/1964> (Scopus, Q4). (1,65 друк. арк. – особистий внесок – визначено основні фактори та критерії зростання фінансово-економічного потенціалу сільських територіальних громад – 0,53 друк.арк.).

2. Вдовенко Л.О., Тітов Д.В. Стан та проблеми розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 31. С. 175-181. (0,64 друк. арк. – особистий внесок – проаналізовано сновні економічні показники дохідності бюджетів об'єднаних територіальних громад в Україні – 0,3 друк. арк.).

3. Тітов Д.В. Організаційно-економічного механізм розвитку сільських територіальних громад його проблеми та напрями вдосконалення. *Ефективна економіка*. 2021. № 9. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2021/202.pdf DOI: [10.32702/2307-2105-2021.9.200](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.9.200) (0,6 друк. арк.).

4. Тітов Д.В. Необхідність розвитку сільських територіальних громад в Україні. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2021. Вип. 9. С. 26-32. DOI: 10.32851/2708-0366/2021.9.3 (0,59 друк. арк.).

5. Тітов Д.В. Реформа децентралізації в Україні: досягнення та проблеми подальшої реалізації. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2022. № 1 (57). С. 74-80. DOI: 10.25313/2520-2294-2022-1-7870 (0,68 друк. арк.).

6. Vdovenko L., Titov D. Decentralization reform in Ukraine - the basis of financial independence of territories and their development. *Economic development strategies: micro, macro and mesoeconomic levels*: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2021. Part 1. P. 237-250. DOI: [10.30525/978-9934-26-191-6-16](https://doi.org/10.30525/978-9934-26-191-6-16).

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці.

Пронько Людмила Миколаївна, кандидат економічних наук, декан факультету менеджменту та права, доцент кафедри адміністративного менеджменту та альтернативних джерел енергії Вінницького національного аграрного університету.

Зауваження:

По-перше, в розділі 1.3 здобувач наводить модель організаційно-економічного механізму розвитку сільських територіальних громад з визначеними складовими. Складові доречно було доповнити категоріями показників, які забезпечують стабільний розвиток та сприяють зростанню рівня самостійності, що надало би прикладного характеру сформованій моделі.

По-друге, здобувач в розділі 2.2. здійснює оцінку фінансової спроможності територіальних громад, однак, доцільно було детальніше проаналізувати причини її низького рівня у досліджуваних сільських територіальних громадах Вінницької області.

По-третє, в розділі 3.2. здобувачем проведені дослідження щодо виявлення найбільш ефективних сільських територіальних громад, разом з тим, варто було виділити основні фактори впливу на ефективність прийняття управлінських рішень в цих громадах.

По-четверте, робота Тітова Д.В. значно виграла, якби в розділі 3.3. «Детермінанти зростання фінансово-економічного потенціалу сільських територіальних громад» були доповнені прогностичними розрахунками щодо ефективності використання ресурсів територіальної громади за визначеними детермінантами.

Разом з тим наведенні зауваження та дискусійні питання не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації Тітова Д.В.

Колесник Тетяна Василівна, кандидат економічних наук, заступник декана факультету менеджменту та права з навчальної роботи, доцент кафедри адміністративного менеджменту та альтернативних джерел енергії

Вінницького національного аграрного університету.

Зауваження:

По-перше, в 1 розділі дисертації здобувач при тлумаченні економічної сутності поняття «територіальна громада» виділяє її функції, однак не вдається до їх обґрунтування, що значно підсилило та сприяло би розширенню теоретичного базису даної категорії;

По-друге, у завданнях варто було вказати на вивчення світового досвіду реформ місцевого самоврядування, оскільки така робота здобувачем проведена (п. 3.3.) і сприяє вивченню питань врегулювання відносин між центральною та місцевою владою;

По-третє, у 3 розділі дисертації здобувач акцентує увагу на створенні Центру розвитку сільських територіальних громад та сільських територій з визначеними конкретними функціями, разом з тим потребує більшого пояснення механізм співпраці даного Центру з самими громадами щодо наближення ухвалення рішень при формуванні стратегії розвитку громади та її коригуванні до реальних потреб громади та її невикористаного потенціалу розвитку.

Однак наведені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку кваліфікаційної роботи Тітова Дениса Васильовича.

Бондаренко Валерій Михайлович, доктор економічних наук, професор кафедри маркетингу та реклами обліково-фінансового факультету Вінницького торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету.

Зауваження:

По-перше, дисертантом в роботі значна увага акцентується на зваженій державній політиці, спрямованій на зміну найважливіших чинників розвитку сільських територіальних громад і сільських територій. Разом з тим, мало згадується сьогодення країни і яким чином це впливе на подальші ініціативи в цьому напрямку, враховуючи відбудову країни після війни.

По-друге, у дисертації автором були удосконалені функції організаційно-економічного механізму розвитку сільських територіальних громад, зокрема була запропонована функція сприяння продовольчій, економічній, екологічній, соціальній та національній безпеці держави. Проте непогано було б в подальшому в роботі розкрити яким чином сприяти кожному із цих напрямків безпеки держави на рівні об'єднаної територіальної громади.

По-третє, не зрозуміло, що вкладає дисертант в поняття «політика ефективного місцевого самоврядування», яке сприятиме, на його думку, «можливості подолання протиріч між різними рівнями влади, гармонізації партнерських відносин між центром, регіонами та територіальними громадами, сприяти підвищенню ефективності використання бюджетних коштів» і яка роль при цьому відводиться організаційно-економічному механізму.

По-четверте, в роботі дисертант аналізує кількість населення в об'єднаних сільських територіальних громадах Вінницької області і робить подальші висновки виходячи із аналітичних даних, проте ніде не деталізує від яких факторів залежить і що конкретно впливає на кількість населення, яке проживає в тій чи іншій об'єднаній територіальній громаді.

По-п'яте, у сформованій дисертантом базовій моделі розвитку сільських територіальних громад в Україні, однією із складових розвитку територіальних громад було окремо виділено підвищення рівня зайнятості населення. При цьому в самій роботі ніде не деталізуються конкретні кроки щодо забезпечення зайнятості в сільській місцевості і яким чином це буде досягнуто.

Трусова Наталя Вікторівна, доктор економічних наук, професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

Зауваження:

По-перше, в дослідженні здобувачем зроблено висновки, що

незважаючи на децентралізаційні зміни в Україні, залишаються актуальними питання щодо самостійності місцевих органів влади в реалізації власної політики, можливостей нарощення фінансового потенціалу, створення сприятливого клімату на рівні регіонів тощо. Тобто, залишаються невирішеними питання надмірної централізації фінансових ресурсів, напрямках подолання якої слід було більше уваги приділити в заключному третьому розділі, оскільки це має вагоме значення, зокрема для розвитку сільських територіальних громад в перспективі.

По-друге, враховуючи пріоритетні інтереси держави важливим для підвищення активності сільського населення до розвитку громади є мотивованість через державне стимулювання ефективно діючих сільських територіальних громад. До кінця не зрозумілим є механізм стимулювання таких громад, що вимагає більш чіткого пояснення такої пропозиції здобувача.

По-третє, особливістю проведеної реформи децентралізації є можливості створених територіальних громад укладати договори про співробітництво. В дисертації здобувач аналізує в цілому по Україні використання такого інструменту, однак робота значно виграла, якби були наведені приклади такого співробітництва досліджуваних громад Вінницької області як одного із важливих аспектів вирішення проблемних питань місцевого значення.

По-четверте, погоджуємось з підходами щодо того, що розробка програм та стратегій розвитку сільських територіальних громад має опиратися на реальні показники та можливості зростання фінансового потенціалу. Виникає питання що вкладає здобувач в поняття «фінансовий потенціал» і яким чином формування спільного бюджету об'єднаних територіальних громад дасть змогу збільшити фінансовий потенціал територій.

Польова Олена Леонідівна, доктор економічних наук, доцент, в.о. декана факультету обліку та аудиту, завідувач кафедри аналізу та аудиту

Вінницького національного аграрного університету. Зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

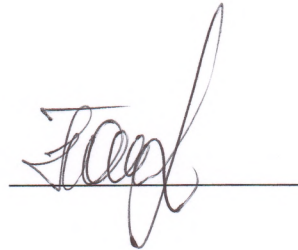
«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради,

«Утримались» 0 членів ради

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада ДФ 05.854.013 присуджує Тітову Денису Васильовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Голова спеціалізованої
вченої ради ДФ 05.854.013

Польова О.Л.

Гіднице
завідувачкою: *Польова О.Л.*
Мінаковська *Г.В.* секретар

